

CZU 343.346

ARGUMENTUM ÎN FAVOAREA REVIZUIRII ȘI LEGIFERĂRII SUSPENDĂRII ȘI PRIVĂRII DE DREPTUL DE A CONDUCE VEHICULE CA MĂSURI DE SIGURANȚĂ

Igor TROFIMOV,

conferențiar universitar, doctor în drept, Academia „Ștefan cel Mare”
a MAI al Republicii Moldova

Ion SLISARENCO,

doctorand, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova

În prezentul articol, se punctează necesitatea de a revizui pedepsele penale sub forma privării de dreptul de a conduce mijloace de transport și anularea acestui drept în vederea racordării titlaturii lor esenței și înținderii acestor sancțiuni. Totodată, se propune de a legifera suspendarea și privarea de dreptul de a conduce vehicule ca măsuri de siguranță și nu ca pedepse pentru a le conferi o aplicabilitate mai largă.

Cuvinte-cheie: drept, siguranță, vehicul, suspendare, privare, anulare.

ARGUMENTS IN FAVOR OF REVISION AND ENACTMENT OF SUSPENSION AND OF THE RIGHT TO DRIVE THE VEHICLES AS SAFETY MEASURES

Igor TROFIMOV,

associate professor, PhD, Academy of “Stefan cel Mare” of MIA
of the Republic of Moldova

Ion SLISARENCO,

PhD student, Academy of “Stefan cel Mare” of MIA of the Republic of Moldova

In this article, the authors draws attention to the review of criminal penalties in the form of deprivation of the right to drive means of transport and the annulment of this right in order to align their title to the essence and extent of such sanctions. At the same time, it is proposed to legalize the suspension and deprivation of the right to drive as safety measures and not as penalties to give them wider applicability.

Keywords: right, safety, vehicle, suspension, deprivation, revocation.

Introducere. Prin Legea nr.138 din 19.07.2018 privind modificarea unor acte legislative [6], C.pen. al RM [4], precum și Cod contravențional al RM [2] au suferit modificări esențiale, care prezintă un interes deosebit atât științific, cât și practico-aplicativ. Aceste remanieri legislative au atins în mod direct cadrul infracțiunilor și contravențiilor ce atentează la siguranța traficului rutier, atât din punctul de vedere al conținutului constitutiv al acestora, cât și cu privire la regimul și măsurile de sancționare.

Astfel, cu referire la C.pen. al RM, art. 62 alin.(1) care prevede lista pedepselor penale aplicate persoanelor fizice a fost completat cu lit.b¹) cu următorul cuprins: „privarea

de dreptul de a conduce mijloace de transport sau anularea acestui drept;”, totodată, articolul fiind completat cu alin.(6) având următorul cuprins: „Privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport sau anularea acestui drept poate fi aplicată numai în calitate de pedeapsă complementară”.

La fel, C.pen. al RM a fost completat cu art.65¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 65¹. Privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport sau anularea acestui drept

(1) Privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport sau anularea acestui drept constă în interzicerea conducerii oricărui tip de mijloc de transport pe drumurile publice.

(2) Privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport poate fi aplicată de instanța de judecată pe un termen de la 1 la 5 ani.

(3) Anularea dreptului de a conduce mijloace de transport poate fi aplicată de instanța de judecată, cu redobândirea ulterioară a permisului de conducere, în modul stabilit de lege”.

Nu am putut trece cu vederea aceste amendamente și am considerat de principiu intervenția noastră în vederea identificării anumitor imperfecțiuni pe care acestea le prezintă, și nu în ultimul rând, am încercat a veni cu anumite sugestii, inclusiv cu caracter de *lege ferenda*, care, considerăm noi, vor îmbunătăți substanțial conținutul prevederilor legale și vor asigura cadrul de prevenire a contravențiilor/infracțiunilor contra siguranței traficului rutier precum și a faptelor de vătămare a sănătății și de lipsire de viață săvârșite din imprudență ca rezultat al încălcării regulilor de siguranță a traficului rutier.

Astfel, constatăm că legea penală a fost suplinită cu încă două pedepse penale care pot fi aplicate persoanei fizice numai în calitate de pedepse complementare: a) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport; b) anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Conform art.65¹ alin. (1) C.pen. al RM, privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport sau anularea acestui drept constă în interzicerea conducerii oricărui tip de mijloc de transport pe drumurile publice. Alin. (2) al aceluiași articol stipulează că privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport poate fi aplicată de instanța de judecată pe un termen de la 1 la 5 ani, iar conform alin. (3), anularea dreptului de a conduce mijloace de transport poate fi aplicată de instanța de judecată, cu redobândirea ulterioară a permisului de conducere, în modul stabilit de lege, nefiind specificat un anumit termen, anularea presupunând în opinia legiuitorului lipsirea persoanei de dreptul de a conduce mijloace de transport pe o perioadă nedeterminată.

Supportul metodologic și teoretico-

științific al cercetării de față îl constituie un complex de metode general-științifice, bazate pe cunoștințe juridico-penale, care au asigurat unitatea analizei gnoseologice a subiectului supus investigării în întreaga complexitate a sa. Dintre procedeele logice și metodele aplicate am evidențiat analiza și sinteza, abstractizarea și generalizarea, inducția și deducția, metoda sistemică, comparativă, s-a apelat la un șir de principii filosofice generale, ca: obiectivitatea, legătura dintre teorie și practică.

Rezultate obținute și discuții. Pătrunzând în esența termenilor „privare” și „anulare”, am ajuns la concluzia că aceștia nu exprimă cu exactitate voința legiuitorului și că utilizarea lor denotă o inconsecvență a legiuitorului la utilizarea acestor noțiuni cu referire la situațiile de fapt ce se pretind a fi reflectate prin titulatura acestor pedepse.

Termenul *nulitate* derivă de la latinescul *nullitas* și fr. *nullite*, ceea ce presupune că nu există sau „zero”. În sens juridic nulitatea reprezintă acel efect care consacră inexistența actului juridic în virtutea încheierii sale nevalabile. Nulitatea este o sancțiune care intervine în cadrul încheierii unor acte juridice cu nerespectarea condițiilor de valabilitate impuse de lege. Actul juridic sancționat cu nulitatea este lipsit de efectele juridice în vederea cărora a fost încheiat. El există în mod material, însă nu poate produce efecte juridice, fiindcă legea nu-i recunoaște valabilitatea [7, p. 234].

În sensul celor spuse, anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, de fapt, poate fi aplicată doar într-o singură situație, adică doar în cazul prevăzut de pct. 29 al Regulamentului cu privire la permisul de conducere, organizarea și desfășurarea examenului pentru obținerea permisului de conducere și condițiile de admitere la traficul rutier [5], în conformitate cu care „în cazul în care se constată că o persoană a obținut calificativul „admis” prin încălcarea dispozițiilor legale sau prin mijloace frauduloase, permisul de conducere se anulează în modul stabilit de legislația în vigoare.”. Nu prezintă o dificultate de a constata că în atare situație

se anulează nu doar permisul de conducere a mijloacelor de transport ca act (document, certificat) confirmativ de deținere a dreptului de a conduce mijloace de transport, dar și, ce este mai important – se declară nulitatea acestui drept care a fost dobândit prin fraudare (*prin încălcarea dispozițiilor legale sau prin mijloace frauduloase*).

Doar în situația în care dreptul de a conduce mijloace de transport, datorită faptului că a fost obținut prin încălcarea dispozițiilor legale sau prin mijloace frauduloase, persoana este lipsită de dreptul de a conduce mijloace de transport, iar subsecvent și permisul de conducere a mijloacelor de transport se declară nul. Această situație are efect retroactiv, nulitatea fiind considerată începând cu ziua din care au fost obținute.

Săvârșirea unei infracțiuni pentru care urmează a fi aplicată pedeapsa complementară cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport nu poate *a priori* produce efectele anulării dreptului de a conduce mijloace de transport, deoarece odată ce dreptul a fost obținut legal, acesta nu mai poate fi declarat nul.

Astfel, susținem că legiuitorul, intitulând pedeapsa respectivă cu termenul „anulare” a dreptului de a conduce mijloace de transport, a comis o confuzie din punct de vedere terminologic, de fapt, având în vedere **privarea persoanei de acest drept (prin retragerea, revocarea acestui drept)** din momentul aplicării acestei pedepse complementare cu producerea efectelor pe viitor, și nu anularea acestuia, care presupune declararea dreptului ca fiind nul sau inexistent chiar din momentul acordării lui, având în vedere că a fost și este deținut din motive ce îl fac să fie lovit de nulitate.

Dacă persoana care a obținut și deține legal dreptul de a conduce mijloace de transport, săvârșind o infracțiune pentru care poate fi aplicată pedeapsa complementară urmare la care deținătorul dreptului de a conduce mijlocul de transport pierde asemenea drept pentru viitor, atunci o atare pedeapsă nu poate avea denumirea de anulare

a dreptului de a conduce mijloace de transport, deoarece ea nu produce efect retroactiv, ci doar pentru viitor. Ca urmare, mai corect ar fi să o denumim ca privare de acest drept prin retragerea, revocarea lui din ziua punerii în executare a pedepsei.

Dimpotrivă, legiuitorul definește privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport ca fiind interzicerea conducerii oricărui tip de mijloc de transport pe drumurile publice ce poate fi aplicată de instanța de judecată pe un termen de la 1 la 5 ani.

Și aici considerăm că titulatura acestei pedepse penale, de asemenea, este una vicioasă. Suntem de părerea că legiuitorul nu a ales o denumire potrivită esenței acestei pedepse deoarece, prin aplicarea acestei pedepse, se urmărește scopul de a interzice persoanei care a săvârșit o infracțiune conducerii oricărui tip de mijloc de transport pe drumurile publice pe un termen determinat, și anume de la 1 la 5 ani, la scadența căruia persoana este repusă în acest drept. Cu alte cuvinte, asupra exercitării dreptului de a conduce mijloace de transport se impune un moratoriu, adică posibilitatea exercitării acestui drept se suspendă pe un termen de la 1 la 5 ani, la expirarea căruia persoana se repune în drept.

În acest sens, de fapt, aceasta nu este o privare (lipsire) de drept, ci o suspendare a exercitării lui în virtutea stabilirii unei interdicții pe un termen determinat.

Astfel, ținând cont de aceste argumente, considerăm potrivită titulatura acestor pedepse penale în varianta „**suspendarea dreptului de a conduce vehicule**” în loc de „privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport”, iar cu referire la titulatura pedepsei „anularea dreptului de a conduce mijloace de transport”, considerăm a fi potrivită varianta „**privarea de dreptul de a conduce vehicule**”.

Dincolo de problema legată de corecta denumire a tipului de pedeapsă „privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport” și „anularea dreptului de a conduce mijloace de transport”, considerăm că șirul chestiunilor legate de aceste pedepse nu se epuizează.

Este bine cunoscut că aplicarea unei pedepse penale este finalitatea răspunderii penale. Aplicarea unei pedepse penale complementare este *a priori* condiționată de premisa aplicării înainte de toate a pedepsei principale. Deseori, constatarea prezenței circumstanțelor atenuante, liberarea de răspundere penală sau liberarea de pedeapsa penală, ca urmare va condiționa mai degrabă imposibilitatea aplicării pedepselor penale complementare. În același timp, consacrarea legislativă a pedepselor complementare „privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport” și „anularea dreptului de a conduce mijloace de transport” a avut drept scop principal prevenirea cazurilor de încălcare a regulilor de siguranță a traficului rutier și de producere a accidentelor rutiere.

Din atare considerente, susținem ideea că aplicarea acestor interziceri (suspendarea și privarea de dreptul de a conduce vehicule), sub forma pedepselor penale și mai ales în calitate doar de pedeapsă complementară, în scopurile declarate ale pedepsei penale de restabilire a echității sociale, corectare și reeducare, resocializare a condamnatului, precum și prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane, după părerea noastră, nu este una reușită.

Doctrina susține că legislația penală în vigoare a Republicii Moldova utilizează două tehnici de sancționare – prin intermediul pedepselor și al măsurilor de siguranță. Această tehnică din urmă de sancționare [8, p. 11], care și-a făcut apariția în dreptul penal al unor state abia la începutul sec. XX, a fost inspirată de școala pozitivistă, ai cărei reprezentanți și-au exprimat preocuparea pentru elaborarea unui sistem de măsuri preventive potrivit unui vechi adagiu care susține că „este mai bine să previi decât să vindecii” [1, p. 292].

Ideea că măsurile de prevenire a criminalității trebuie să aibă prioritate față de politica represivă a societății a fost expusă încă în antichitate (sec. IV î.e.n., Platon), cu toate că realizarea ei practică a început nu

demult. Această teză a obținut o argumentare juridică în lucrările juriștilor școlii clasice criminologice și de drept penal (sec. XVIII), care au pus temelia unei politici noi de luptă cu criminalitatea. Esența ei a fost fixată în următorul principiu: politica penală de profilaxie trebuie să prevaleze, iar un legiuitor înțelept va preveni infracțiunea, ca să nu fie nevoit mai apoi să pedepsească pentru săvârșirea ei [9, p. 6].

Astfel, executarea pedepselor penale, a măsurilor de siguranță și preventive în legislația noastră este orientată spre un scop special, anume apărarea valorilor sociale, a ordinii de drept etc. prin prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni și de reeducare a celor condamnați [1, p. 22].

Odată cu comiterea unei infracțiuni pot fi scoase în evidență și anumite stări, situații cu caracter contributiv la comiterea infracțiunii care persistă și după comiterea acesteia, de exemplu, o stare de boală a infractorului, o stare de incapacitate profesională a infractorului. Unele situații, stări sunt legate direct sau indirect de persoana infractorului. Totodată, există probabilitatea ca asemenea stări, situații sau „stări de lucruri” să continue și în viitor, prezentând pericolul repetării săvârșirii de noi încălcări de lege etc. [1, p. 47].

Existența unor asemenea împrejurări determină luarea unor măsuri speciale de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni. Aceste măsuri sunt măsurile de siguranță și măsurile preventive prin care se urmărește înlăturarea stărilor și situațiilor de pericol social care conduc la comiterea de noi fapte infracționale [1, p. 47].

Ținând cont și reieșind din ideile enunțate *supra*, propunem ca aceste interziceri sub forma „suspendării dreptului de a conduce vehicule” și sub forma „privării de dreptul de a conduce vehicule” să fie legiferate ca măsuri de siguranță și nu ca pedepse penale complementare.

Considerăm că locul acestora este în cadrul măsurilor de siguranță și nu în cadrul pedepselor penale datorită faptului că scopul aplicării acestora este de a nu permite făptu-

itorului să mai săvârșească infracțiuni exercitând dreptul de conducere a vehiculelor. Scopul preventiv prevalează asupra celorlalte scopuri ale pedepsei penale în cazul acestor măsuri.

Totodată, prevederea acestor măsuri în calitate de măsuri de siguranță, și nu ca pedepse penale, va permite aplicarea lor chiar dacă persoana a fost liberată de răspundere penală, ori a fost liberată de pedeapsa penală.

Concluzii. Deci, în lumina celor expuse, propunem a exclude lit.b¹ din art. 62 și art. 65¹ și a completa art. 98 alin. (2) C.pen. al RM cu lit. f) și g) cu următorul cuprins:

„f) suspendarea dreptului de a conduce vehicule;”

„g) privarea de dreptul de a conduce vehicule.”

În viziunea noastră, esența măsurilor de siguranță „suspendarea dreptului de a conduce vehicule” și „privarea de dreptul de a conduce vehicule” trebuie să fie expusă clar în C.pen. al RM, în care să fie indicat pentru săvârșirea căror fapte infracționale se aplică măsurile respective de siguranță, față de cine acestea pot fi aplicate, în ce constă aceste măsuri și pe ce termen se aplică, cum se calculează termenul acestor măsuri, cui nu pot fi aplicate și alte elemente pe care le considerăm de esență.

Astfel, propunem de lege ferenda completarea C.pen. al RM cu art. 106² și 106³ cu următorul cuprins:

„**Articolul 106².** Suspendarea dreptului de a conduce vehicule

(1) Persoanelor care din imprudență au săvârșit infracțiuni contra siguranței circulației transporturilor ori alte infracțiuni ca rezultat al încălcării regulilor de siguranță a circulației transporturilor, prevăzute de legea penală ca infracțiuni ușoare li se aplică măsura de siguranță suspendarea dreptului de a conduce vehicule.

(2) Suspendarea dreptului de a conduce vehicule poate fi aplicată doar persoanelor care dețin acest drept. Persoanelor care nu dețin dreptul de a conduce vehicule și care au săvârșit infracțiuni în condițiile alin.(1) li se

aplică măsura de siguranță privarea de dreptul de a conduce vehicule.

(3) Suspendarea dreptului de a conduce vehicule constă în interzicerea de către instanța de judecată a exercitării dreptului de a conduce vehicule pe un termen de la 1 la 5 ani.

(4) Termenul măsurii de siguranță suspendarea dreptului de a conduce vehicule se calculează de la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată, iar în cazul aplicării unei pedepse privative de libertate, din momentul executării pedepsei.

(5) Termenul executării măsurii preventive suspendarea provizorie a dreptului de a conduce vehicule se computează din termenul de executare a măsurii de siguranță suspendarea dreptului de a conduce vehicule.

(6) La expirarea termenului măsurii de siguranță suspendarea dreptului de a conduce vehicule persoana este repusă în acest drept.

(7) Suspendarea dreptului de a conduce vehicule poate fi aplicată chiar dacă făptuitorul este liberat de răspundere penală sau este liberat de pedeapsa penală.

(8) Suspendarea dreptului de a conduce vehicule poate fi aplicată persoanei cu dizabilități care folosește vehiculul ca unic mijloc de deplasare doar în cazul săvârșirii cu intenție a faptelor infracționale menționate la art.106³ alin.(1), pentru care se aplică măsura de siguranță privarea de dreptul de a conduce vehicule.

Articolul 106³. Privarea de dreptul de a conduce vehicule

(1) Persoanelor care intenționat au săvârșit infracțiuni contra siguranței circulației transporturilor fie intenționat ori din imprudență au săvârșit infracțiuni ca rezultat al încălcării regulilor de siguranță a circulației transporturilor cu excepția infracțiunilor ușoare, fie în cazul utilizării vehiculului la săvârșirea infracțiunilor li se aplică măsura de siguranță privarea de dreptul de a conduce vehicule.

(2) Privarea de dreptul de a conduce vehicule se aplică atât persoanelor care dețin acest drept, cât și persoanelor care nu dețin dreptul de a conduce vehicule.

(3) Privarea de dreptul de a conduce ve-

hicule constă în interzicerea de către instanța de judecată a exercitării dreptului de a conduce vehicule persoanelor care dețin acest drept, sau în interzicerea de a dobândi dreptul de a conduce vehicule persoanelor care nu dețin acest drept.

(4) Persoana care a deținut dreptul de a conduce vehicule care a fost privată de acest drept ca măsură de siguranță poate dobândi acest drept, în modul stabilit de lege, după expirarea termenului de 5 ani.

(5) Persoana care nu deține dreptul de a conduce vehicule care a fost privată de dreptul de a conduce vehicule ca măsură de siguranță poate dobândi acest drept, în modul stabilit de lege, după expirarea termenului de 7 ani.

(6) Termenul măsurii de siguranță privarea de dreptul de a conduce vehicule se calculează de la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată, iar în cazul aplicării unei pedepse privative de libertate, din momentul executării pedepsei.

(7) Termenul executării măsurii preventive suspendarea provizorie a dreptului de a conduce vehicule se computează din termenul prevăzut la alin.(4).

(8) Privarea de dreptul de a conduce vehicule poate fi aplicată chiar dacă făptuitorul este liberat de răspundere penală sau este liberat de pedeapsa penală.

(9) Privarea de dreptul de a conduce vehicule nu poate fi aplicată persoanei cu dizabilități care folosește vehiculul ca unic mijloc de deplasare.”

Totodată, modificările de rigoare le propunem a fi operate și în cadrul Codului contravențional, și anume optăm pentru excluderea sancțiunii contravenționale cu privarea de dreptul de a conduce vehicule și propunem legiferarea „suspendării dreptului de a conduce vehicule” și a „privării de dreptul de a conduce vehicule” ca măsuri de siguranță contravenționale.

Astfel, propunem modificarea și completarea art. 439⁴ Cod contravențional cu lit.e) și f) cu următorul cuprins:

„e) suspendarea dreptului de a conduce vehicule;

f) privarea de dreptul de a conduce vehicule.”

În viziunea noastră, esența măsurilor de siguranță „suspendarea dreptului de a conduce vehicule” și „privarea de dreptul de a conduce vehicule” trebuie să fie expusă clar în Codul contravențional, în care să fie indicat pentru săvârșirea căror contravenții urmează a fi aplicate măsurile respective de siguranță, față de cine acestea pot fi aplicate, în ce constau aceste măsuri și pe ce termen se aplică, cum se calculează termenul acestor măsuri, cui nu pot fi aplicate și alte elemente pe care le considerăm de esență.

Deci propunem completarea Codului contravențional cu art.art. 439⁹ și 439¹⁰ cu următorul cuprins:

„**Articolul 439⁹**. Suspendarea dreptului de a conduce vehicule

(1) Persoanelor care au săvârșit contravenții ce atentează la regimul din transporturi, ori la siguranța traficului rutier ori alte contravenții ca rezultat al încălcării regulilor de siguranță a traficului rutier, sau în cazul utilizării vehiculului la săvârșirea contravențiilor li se aplică măsura de siguranță suspendarea dreptului de a conduce vehicule.

(2) Suspendarea dreptului de a conduce vehicule poate fi aplicată doar persoanelor care dețin acest drept.

(3) Suspendarea dreptului de a conduce vehicule se aplică în mod obligator persoanelor care dețin acest drept care au acumulat 15 puncte de penalizare ca sancțiune complementară în cazurile și în mărimea prevăzute de sancțiunea normei contravenționale din capitolele VII, XII și XIII ale cărții întâi a prezentului cod.

(4) Suspendarea dreptului de a conduce vehicule constă în interzicerea de către instanța de judecată a exercitării dreptului de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la un an.

(5) Termenul măsurii de siguranță cu suspendarea dreptului de a conduce vehicule se calculează de la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată, iar în cazul aplicării unei sancțiuni privative de libertate, din momentul executării pedepsei.

(6) Termenul executării măsurii de siguranță suspendarea provizorie a dreptului de a conduce vehicule se computează din termenul de executare a măsurii de siguranță suspendarea dreptului de a conduce vehicule.

(7) La expirarea termenului de suspendare a dreptului de a conduce vehicule, persoana este repusă în acest drept.

(8) Suspendarea dreptului de a conduce vehicule poate fi aplicată chiar dacă făptuitorul este liberat de răspundere contravențională sau făptuitorului nu i se stabilește o sancțiune contravențională.

(9) Suspendarea dreptului de a conduce vehicule nu poate fi aplicată persoanei cu dizabilități care folosește vehiculul ca unic mijloc de deplasare, cu excepția cazurilor în care l-a condus atribuindu-i cu bună știință un număr de înmatriculare fals ori l-a condus în stare inadmisibilă de alcoolemie.”

Articolul 439^o. *Privarea de dreptul de a conduce vehicule*

(1) *Persoanelor care nu dețin dreptul de a conduce vehicule care au săvârșit contravenții ce atentează la regimul din transporturi, ori la siguranța traficului rutier ori alte contravenții ca rezultat al încălcării regulilor de siguranță a traficului rutier, sau în cazul utilizării vehiculului la săvârșirea contravențiilor li se aplică măsura de siguranță privarea de dreptul de a conduce vehicule.*

(2) *Privarea de dreptul de a conduce vehicule se aplică în mod obligator persoanelor care nu dețin dreptul de a conduce vehicule care au acumulat 15 puncte de penalizare ca sancțiune complementară în cazurile și în măsurile prevăzute de sancțiunea normei contravenționale din capitolele VII, XII și XIII ale cărții întâi a prezentului cod.*

(3) *Privarea de dreptul de a conduce vehicule constă în interzicerea de către instanța de judecată de a dobândi dreptul de a conduce vehicule persoanelor care nu dețin acest drept.*

(4) *Persoana care a fost privată de dreptul de a conduce vehicule ca măsură de siguranță poate dobândi acest drept, în modul stabilit de lege, după expirarea termenului de 3 ani.*

(5) Termenul măsurii de siguranță cu privarea de dreptul de a conduce vehicule se calculează de la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată, iar în cazul aplicării unei pedepse privative de libertate, din momentul executării pedepsei.

(6) *Privarea de dreptul de a conduce vehicule poate fi aplicată chiar dacă făptuitorul este liberat de răspundere contravențională sau făptuitorului nu i se stabilește o sancțiune contravențională.”*

În legătură cu aplicarea măsurilor de siguranță „suspendarea dreptului de a conduce vehicule” și „privarea de dreptul de a conduce vehicule” atât pentru săvârșirea de fapte infracționale, cât și pentru săvârșirea faptelor contravenționale, organul de constatare trebuie să suspende provizoriu dreptul de a conduce vehicule făptuitorului.

În lumina propunerilor înaintate, precum și ținând cont de prevederile legale în vigoare cu referire la aplicarea măsurilor preventive procesuale și de siguranță contravenționale, considerăm oportună înaintarea propunerilor de rigoare cu referire la aplicarea ca măsură preventivă a „suspendării provizorii a dreptului de a conduce vehicule” și nu a permisului de conducere.

Astfel, propunem modificarea art.182 Cod de procedură penală [3] care urmează a avea următorul cuprins:

„Articolul 182. *Suspendarea provizorie a dreptului de a conduce vehicule*

(1) *Suspendarea provizorie a dreptului de a conduce vehicule este o măsură preventivă care se aplică persoanelor pentru săvârșirea infracțiunilor contra siguranței circulației transporturilor, infracțiunilor săvârșite ca rezultat al încălcării regulilor de siguranță a circulației transporturilor, sau în cazul utilizării vehiculului la săvârșirea infracțiunilor.*

(2) *În cazul săvârșirii de către o persoană care este deținător al dreptului de a conduce vehicule a unei infracțiuni pentru care pot fi aplicate măsurile de siguranță suspendarea dreptului de a conduce vehicule sau privarea de dreptul de a conduce vehicule, organul de constatare suspendă provizoriu dreptul de a*

conduce vehicule până la pronunțarea încheierii judecătorului de instrucție. În acest caz, procurorul care conduce sau efectuează urmărirea penală înaintează, în cel mult 3 zile, judecătorului de instrucție un demers cu privire la aplicarea măsurii preventive de suspendare provizorie a dreptului de a conduce vehicule.

(3) Suspendarea provizorie a dreptului de a conduce vehicule se aplică ca o măsură principală sau ca o măsură complementară la o altă măsură preventivă și se dispune de către judecătorul de instrucție la demersul motivat al procurorului care conduce sau efectuează urmărirea penală.

(4) Judecătorul de instrucție examinează, în cel mult 3 zile de la data depunerii, demersul motivat al procurorului care conduce sau efectuează urmărirea penală cu privire la suspendarea provizorie a dreptului de a conduce vehicule, cu emiterea unei încheieri care va conține una dintre următoarele soluții:

a) admiterea demersului și suspendarea provizorie a dreptului de a conduce vehicule;

b) respingerea demersului și repunerea persoanei în drept.

(5) Suspendarea provizorie a dreptului de a conduce vehicule se aplică de judecătorul de instrucție pe un termen ce nu poate depăși termenul maxim al măsurii de siguranță suspendarea dreptului de a conduce vehicule.

(6) Termenul executării măsurii preventive suspendarea provizorie a dreptului de a conduce vehicule se computează din termenul de executare a măsurilor de siguranță suspendarea dreptului de a conduce vehicule sau privarea de dreptul de a conduce vehicule.

(7) În cel mult 3 zile de la data pronunțării încheierii, copia acesteia se înmânează procurorului care conduce sau efectuează urmărirea penală și persoanei în a cărei privință a fost pornit proces penal sau se remite acestora în cazul în care nu au fost prezente la ședința de judecare a cauzei penale, faptul expedierii consemnându-se în dosar.”

Norma corespondentă din Codul contravențional, la art.439⁸ se propune spre modificare și în viziunea noastră urmează a avea următorul cuprins:

„**Articolul 439⁸.** Suspendarea provizorie a dreptului de a conduce vehicule

(1) Suspendarea provizorie a dreptului de a conduce vehicule constă în interzicerea temporară persoanei fizice de a exercita dreptul de a conduce vehicule până la pronunțarea hotărârii judecătorești asupra cauzei. Suspendarea provizorie a dreptului de a conduce vehicule are drept scop înlăturarea unei stări de pericol și/sau prevenirea săvârșirii unor fapte social periculoase în traficul rutier.

(2) Suspendarea provizorie a dreptului de a conduce vehicule se aplică de către instanța de judecată, la demersul agentului constator, în procesul de examinare a contravențiilor pentru care se aplică măsura de siguranță suspendarea dreptului de a conduce vehicule.

(3) Instanța de judecată examinează, în cel mult 3 zile de la data depunerii, demersul agentului constator cu privire la suspendarea provizorie a dreptului de a conduce vehicule, cu emiterea unei încheieri care va conține una dintre următoarele soluții:

a) admiterea demersului agentului constator și suspendarea provizorie a dreptului de a conduce vehicule;

b) respingerea demersului agentului constator și repunerea persoanei în drept.

(4) Suspendarea provizorie a dreptului de a conduce vehicule se aplică de judecătorul de instrucție pe un termen ce nu poate depăși termenul maxim al măsurii de siguranță suspendarea dreptului de a conduce vehicule.

(5) Termenul executării măsurii de siguranță suspendarea provizorie a dreptului de a conduce vehicule se computează din termenul de executare a măsurilor de siguranță suspendarea dreptului de a conduce vehicule sau privarea de dreptul de a conduce vehicule.

(6) Suspendarea provizorie a dreptului de a conduce vehicule se poate aplica chiar dacă făptuitorul este liberat de răspundere contravențională.

(7) În cel mult 3 zile de la data pronunțării încheierii, copia acesteia se înmânează agentului constator și persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional

sau se remite acestora în cazul în care nu au fost prezente la ședința de judecare a cauzei contravenționale, faptul expedierii consemnându-se în dosar.”

Referințe bibliografice

1. Carp S., *Drept execuțional penal*, Chișinău: Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al RM, 2007, 353 p.
2. Codul contravențional al Republicii Moldova. Legea nr.218-XVI din 24.10.2008 (intrat în vigoare: 31.05.2009) // Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.3-6/art.15 din 16.01.2009, Republicat: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.78-84/art.100 din 17.03.2017.
3. Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14.03.2003 // Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 104-110/ art. 447 din 07.06.2003.
4. Codul penal al Republicii Moldova. Legea nr.985 din 18.04.2002 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.28-129/ art. 1012 din 13.09.2002, Republicat: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.72-74/ art. 195 din 14.04.2009.
5. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1452 din 24.12.2007 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la permisul de conducere, organizarea și desfășurarea examenului pentru obținerea permisului de conducere și condițiile de admitere la traficul rutier // Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.8-10/ art. 42 din 15.01.2008.
6. Lege privind modificarea unor acte legislative nr. 138 din 19.07.2018 // Monitorul Oficial nr. 347-357/584 din 14.09.2018.
7. Popescu T.R., *Introducere în drept civil*. București: Ed. ALL BECK, 2006.
8. Sima C., *Măsurile de siguranță în dreptul penal contemporan*, București: Ed. ALL, 1999.
9. Беккариа Ч., *О преступлениях и наказаниях*, Москва: Изд. Инфра-М, 2004, 184 p.

Despre autori

Igor TROFIMOV,
*doctor în drept, conferențiar universitar,
 șef al Catedrei „Drept privat” a Facultății
 Drept Academia „Ștefan cel Mare” a MAI
 al Republicii Moldova
 e-mail: itrofimov@mail.ru
 tel.: 079407544*

Ion SLISARENCO,
*master în drept, doctorand,
 lector universitar al Catedrei „Științe penale”
 a Facultății Drept Academia „Ștefan cel
 Mare” a MAI al RM
 e-mail: vanciu.jawa@mail.ru
 tel.: 060292220*

About author

Igor TROFIMOV,
*PhD, associate professor,
 chief of the Department of “Private Law”
 of the Law Faculty of “Stefan cel Mare” Aca-
 demy of MIA of the Republic of Moldova
 e-mail: itrofimov@mail.ru
 tel.: 079407544*

Ion SLISARENCO,
*master in law, PhD student,
 university lecturer of the Department of
 “Criminal Sciences” of the Law Faculty of
 “Stefan cel Mare” Academy of MIA of the
 Republic of Moldova
 e-mail: vanciu.jawa@mail.ru
 tel.: 060292220*